

Raporty o działaniu rynku ubezpieczeń w Polsce pod redakcją Józefa Zycha

Dochodzenie zadośćuczynienia: orzecznictwo sądowe i praktyka

ubezpieczeniowa w latach 2012-2022: Ważne problemy łączące się bezpośrednio z dochodzonymi

roszczeniami zarówno przez poszkodowanego, jak i najbliższych członków rodziny

Nr

4

Warszawa, grudzień 2022

**Raporty o działaniu rynku ubezpieczeń
w Polsce pod redakcją Józefa Zycha**

www.logos-europa.org

Raporty o działaniu rynku ubezpieczeń w Polsce pod redakcją Józefa Zycha

Raport nr 4 - Dochodzenie zadośćuczynienia: orzecznictwo sądowe i praktyka ubezpieczeniowa w latach 2012-2022: Ważne problemy łączące się bezpośrednio z dochodzonymi roszczeniami zarówno przez poszkodowanego, jak i najbliższych członków rodziny

Autor:

dr Józef Zych

Redakcja:

dr Józef Zych

Wydanie:

Stowarzyszenie Logos

Autor:

dr Józef Zych

Wydawca:

Stowarzyszenie Logos
www.logos-europa.org

Zdjęcie na okładce:

Freepik

© Copyright 2022 by Stowarzyszenie Logos

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWE FIO na lata 2021-2030

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWE FIO na lata 2021-2030

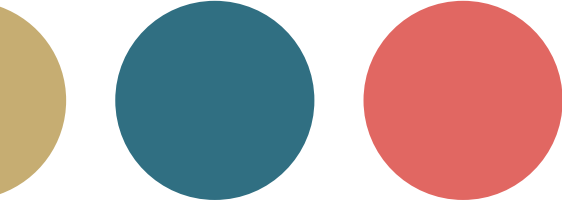
Raporty o działaniu rynku ubezpieczeń w Polsce pod redakcją Józefa Zycha

Spis treści

Wstęp	8
Radca prawny dr Józef Zych	10
Raport.....	12

Wstęp

Szanowni Państwo,

Z nieskrywaną satysfakcją oddajemy w Państwa ręce serię pięciu raportów publicystyczno-prawnych autorstwa byłego Marszałka Sejmu RP, dr. Józefa Zycha. Marszałek Zych jest zapewne najbardziej znany z wielu imponujących osiągnięć politycznych, do których wliczyć można m. in. przewodniczenie Zgromadzeniu Narodowemu, którego efektem prac było uchwalenie obecnej Konstytucji, ośmiokrotne uzyskanie mandatu posła na Sejm RP, a także zasiadanie w Trybunale Stanu w latach 2015-2019. Warto również wspomnieć, że od 2012 r. piastuje też stanowisko Honorowego Prezesa Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Jednakże, marszałek Zych, oprócz działalności politycznej, jest również od dawna związany z profesją prawniczą. Jest on doświadczonym radcą prawnym (w latach 1983 – 1991 był prezesem Krajowej Rady Radców Prawnych) i doktorem nauk prawnych specjalizującym się w tematyce ubezpieczeń społecznych, który doradzał w tym przedmiocie m. in. Polskiej Izbie Ubezpieczeń.

Mając na uwadze jego cenną wiedzę i doświadczenie w tymże przedmiocie, w niniejszej serii pięciu raportów publicystyczno-prawnych, jako Stowarzyszenie Logos po raz pierwszy publikujemy rezultaty jego pracy naukowej dotyczącej dochodzenia zadośćuczynienia przed sądami powszechnymi oraz zakładami ubezpieczeń, oparte na kompleksowej analizie empirycznej licznych stanów faktycznych.

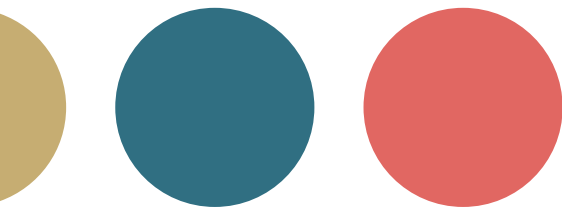
Na niniejszy cykl raportów składa się pięć publikacji, z czego każda z nich obejmuje swoim zakresem inne aspekty tematyki dochodzenia zadośćuczynienia w praktyce sądowej i ubezpieczeniowej w ostatnich dwóch dekadach. Wszelkie załączniki wzmiankowane w treści poszczególnych tekstów, zawierające również samo zestawienie zbadanych przez marszałka Zycha orzeczeń, z przyczyn redakcyjnych włączone zostały do wieńczącego serię raportu nr 5.

Jesteśmy przekonani, że wnioski przeprowadzonych przez marszałka Zycha analiz prawnych przedstawione w niniejszych raportach okażą się interesujące nie tylko dla osób profesjonalnie zajmujących się dochodzeniem zadośćuczynienia, ale również dla wszystkich zainteresowanych specyfiką polskiego systemu prawnego.

Zespół Stowarzyszenia Logos

Autor

Radca prawny dr Józef Zych

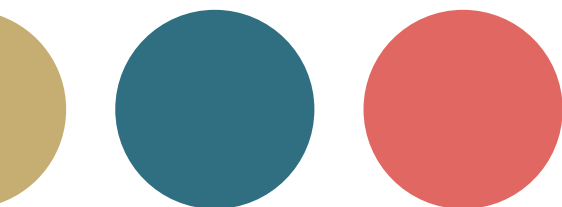
Radca prawny, doktor nauk prawnych, specjalista w dziedzinie odszkodowań komunikacyjnych, człowiek ubezpieczeń roku 2013.

W latach 1983-1991 prezes Krajowej Rady Radców Prawnych. Marszałek Sejmu II kadencji, przewodniczący Zgromadzenia Narodowego, które uchwaliło Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r.

Najważniejsze publikacje :

- Dochodzenie zadośćuczynienia w polskim systemie prawnym – doktryna i orzecznictwo, Polska Izba Ubezpieczeń, Warszawa 2016, s. 639;
- Rozbieżności w ustalaniu zadośćuczynień, Wydawnictwo Apostolicum, Ząbki 2016, s. 308;
- Zadośćuczynienie: komu, kiedy, ile?, Wydawnictwo Apostolicum, Ząbki 2017, s. 470;
- Orzecznictwo Sadu Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego, Sądów Apelacyjnych, Okręgowych i Rejonowych, II tomy, Wydawnictwo Apostolicum, Ząbki 2020, s. 968;
- Leczyć i rehabilitować po wypadkach, "Magazyn Dolnośląski Zdrowie", nr 58;
- Ustalanie odszkodowania (w tym zadośćuczynienia) na rzecz najbliższych członków rodziny, TNOiK Zielona Góra 1981;
- Świadczenie w razie wypadku przy pracy i chorób zawodowych, TNOiK Zielona Góra 1976;
- Zawał serca jako wypadek przy pracy, TNOiK Zielona Góra 1985;
- Glosa do Wyroku SN Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 XI 1978r, III PR 103/78, "Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych" 1/1980;
- Ustalanie Zadośćuczynienia w Praktyce PZU, w Doktrynie oraz w Orzecznictwie SN, "Nowe Prawo" nr 7-8 1979 r.;
- Wypadkowość dzieci i młodzieży szkolnej , aspekt cywilno-prawny i ubezpieczeniowy, Wydawnictwo Związków Zawodowych, Warszawa 1984.

Raport

Ważne problemy łączące się bezpośrednio z dochodzonymi roszczeniami zarówno przez poszkodowanego, jak i najbliższych członków rodziny

Aby przeprowadzić rzetelną analizę przyznawanych lub uznawanych przez zakłady ubezpieczeń kwot tytułem zadośćuczynienia tak na rzecz poszkodowanych art. 445§1 k.c. jak i najbliższych członków rodziny art. 446§4 k.c. a następnie dokonać porównania z wyrokami sądowymi w tych sprawach należy naszym zdaniem wyjść od wydanej w styczniu 2016 r. rekomendacji dot. procesu ustalania i wypłaty zadośćuczynienia z tyt. szkody niemajątkowej z umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Bezpośrednie zastosowanie ma tu rekomendacja 17.2 KNF stanowi, że zakład ubezpieczeń powinien zapobiegać powstawaniu rażącej dysproporcji w wysokości wypłaconego zadośćuczynienia w podobnych sprawach uwzględniając również wysokość kwot zadośćuczynienia zasądzonych przez sądy w podobnych sprawach biorąc pod uwagę indywidualizację oceny okoliczności, wyznaczających rozmiar szkody niemajątkowej doznanej przez konkretnego poszkodowanego.

W rekomendacji 17.7 odwołując się do orzecznictwa sądowego KNF stwierdza: zakład ubezpieczeń, analizując orzeczenia powinien wyodrębnić okoliczności brane pod uwagę przez sądy i określać, jakie one mają wpływ na wysokość zadośćuczynienia. Wyniki przeprowadzonych analiz powinny mieć odzwierciedlenie w procedurach, o których mowa w rekomendacji 4.1 Problem dysproporcji w różnym zakresie występował i występuje, od kiedy wprowadzone zostały uprawnienia poszkodowanych do dochodzenia zadośćuczynienia tak przez samych poszkodowanych jak i w razie śmierci poszkodowanego na rzecz najbliższych członków rodziny. Takie rozbieżności, jeżeli uwzględni okoliczności, w jakich działają zakłady ubezpieczeń (kadra, interes finansowy zakładu czy dostęp do orzecznictwa) mogą występować, jeżeli jest to także kwestia oceny zebranych dowodów.

Nie można jednak nie zauważyć, że w wytycznych KNF bardzo dokładnie zostały uwzględnione okoliczności mające wpływ na wysokość zasądzonego zadośćuczynienia tak na rzecz poszkodowanych, którzy dochodzą zadośćuczynienia na podst. art. 445§1 k.c. jak i na rzecz najbliższych członków rodziny, jeżeli dochodzą zadośćuczynienia na podst. art. 446§4 k.c. KNF opierając się zapewne na orzecznictwie sądowym oraz doktrynie precyzyjnie zwraca uwagę na dwa kluczowe zagadnienia związane z dochodzeniem zadośćuczynienia.

W przypadku dochodzenia zadośćuczynienia przez poszkodowanego na podst. art. 445§1 k.c. pisze: zakład ubezpieczeń nie powinien ustalać wysokości zadośćuczynienia kierując się wyłącznie procentowym stopniem uszczerbku na zdrowiu. W wyrokach, które podlegały analizie zauważa się w całym okresie od 2002 r., że zakłady ubezpieczeń na pierwszym miejscu szczególnie do lat 2016 przy ustaleniu zadośćuczynienia brały pod uwagę procentowy uszczerbek na zdrowiu. Począwszy od lat 2018 poszukiwano takich rozwiązań, aby przy ustalaniu zadośćuczynienia najważniejszą okolicznością był procent ustalonego uszczerbku na zdrowiu. W tym względzie opracowano wiele rzekomo ważnych rozwiązań. O takim nastawieniu, czyli upraszczaniu postępowania o ustalenie prawa do zadośćuczynienia i jego wysokości świadczą niektóre tabele uzależnienia wysokości zadośćuczynienia od procentowego ustalenia zadośćuczynienia stosowane przez niektóre zakłady ubezpieczeń oraz nagminne żądanie w procesach sądowych powoływanie biegłych oraz ustalania procentowego uszczerbku na zdrowiu. W wielu przypadkach sądy dopuszczają takie dowody traktując je, jako jedną z okoliczności, ale można było wyodrębnić kilka takich wyroków, że sądy jako najważniejszą okoliczność traktowały procent uszczerbku na zdrowiu.

Orzekając o wysokości przyznanego zadośćuczynienia, sądy w pierwszej kolejności biorą pod uwagę rodzaj doznanych obrażeń ciała, a następnie ich wpływ na dalsze życie poszkodowanego we wszystkich jego aspektach. Analizując wyroki poczynszy od 2012 r. ustalono, że takich okoliczności, które mają wpływ na życie poszkodowanego po wypadku, rzecz jasna w zależności od doznanych obrażeń ciała, jest ponad 55. Nie jest to jednak ilość ani ostateczna, ani wiążąca.

W przeprowadzonej analizie koncentrowano się na zagadnieniu czy:

- a) sądy przy orzekaniu żądają od biegłych w dziedzinie medycyny procentowego ustalenia następstw wypadków;
- b) jaki wpływ na przyznaną kwotę zadośćuczynienia ma ustalony procent uszczerbku na zdrowiu;
- c) czy, niezależnie od ustalonego procentu uszczerbku na zdrowiu, sądy biorą pod uwagę wpływ doznanych obrażeń ciała na życie poszkodowanego w przyszłości, zarówno w sensie psychicznym, jak i materialnym.

Na wstępie należy podkreślić, że obserwuje się bardzo wnikliwe podochođenje przez sądy do rozmiaru doznanych obrażeń ciała, konieczności przeprowadzenia rehabilitacji oraz następstw wypadków. Rzecz jasna sądy kierują się różnymi kryteriami, ale prawie w 90% dopuszczają ustalenia przez biegłych procentowego uszczerbku na zdrowiu. Zaznaczają przy tym, że nie jest to jedyne kryterium, lecz pomocnicze. W praktyce zauważa się, że odgrywa ono dużą rolę przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Niezależnie od ustalonego procentu uszczerbku na zdrowiu, sądy wnikliwie starają się ustalić, jaki wpływ na życie poszkodowanego po wypadku będą mieć następstwa wypadku we wszystkich jego aspektach.

Można przyjąć, że zasadą jest, że sądy nie kwestionują procentowego uszczerbku na zdrowiu ustalonego przez biegłych. Kwestionowanie orzeczeń lekarskich jest wyjątkiem. Jeżeli pełnomocnicy zakładów ubezpieczeń kwestionują opinie biegłych, jest niemal regułą, że sądy nie uwzględniają zastrzeżeń. Należy dodać, że często kwestionowanie orzeczeń biegłych ze strony pełnomocników zakładów ubezpieczeń jest częścią formalnością.

Jednym z zasadniczych zagadnień, które występują przy ustaleniu zadośćuczynienia zarówno na rzecz poszkodowanych, którzy doznali obrażeń ciała, jak i najbliższych członków rodziny w razie śmierci poszkodowanego, to kwestia przyczynienia się poszkodowanego do powstania wypadku. W orzecznictwie sadowym zauważyć można wnikliwe podchodzenie do zagadnienia przyczynienia się do wypadku i jego wpływu na ostateczne ustalenie wysokości zadośćuczynienia. W analizowanych wyrokach da się wyraźnie zauważyć różnice pomiędzy oceną stopnia przyczynienia się do powstania szkody ze strony zakładów ubezpieczeń i sądów. Regułą jest, że zakłady ubezpieczeń ustalają stopień przyczynienia się poszkodowanego do wypadku na poziomie w wiele wyższym niż sądy. Są to różnice zasadnicze. Do wyjątków należą takie przypadki, w których stanowisko zakładu ubezpieczeń jest akceptowane przez sądy (% przyczynienia się). Nie stanowią natomiast wyjątku sprawy, w których zakład ubezpieczeń w trakcie likwidacji szkód ustala wyłączne przyczynienie się poszkodowanego do wypadku, a sądy ustalają 100% odpowiedzialności, a więc nie dzielają stanowiska zakładu ubezpieczeniowego o przyczynieniu się do wypadku. Najczęstszymi przyczynami, które zostały zakwalifikowane, jako przyczynienie się do powstania szkody, to naruszenie przepisów o ruchu drogowym, niezapięte pasy, stan nietrzeźwości czy po zażyciu środków odurzających.

Zarówno w decyzjach o przyznaniu zadośćuczynienia a także w zawieranych z poszkodowanymi ugodach, zakłady ubezpieczeń często stosują określenie „odszkodowanie”, które faktycznie obejmuje również zadośćuczynienie, szkody osobowe (np. szkody leczenia, rehabilitacji czy rentę wyrównawczą). Świadczy to o myleniu pojęć i wynika z nieprawidłowego rozumienia art. 446 § 3 k.c., który przewiduje, że zadośćuczynienie może być zasądzone, ale w sytuacji pogorszenia się sytuacji materialnej poszkodowanego. Podstawę do dochodzenia przez poszkodowanego zadośćuczynienia stanowi obecnie wyłącznie art. 445§1 k.c. Analiza przyznawanych przez zakłady ubezpieczeń zadośćuczynień na rzecz poszkodowanych a następnie porównanie ich z wyrokami sądowymi w tych samych sprawach prowadzi do następujących wniosków:

- w całym analizowanym okresie 2002 do 2022 roku obejmującym ponad 10.000 wyroków istniały i istnieją zasadnicze rozbieżności sięgające nawet dziesięciokrotnie wyższych kwot zasądzanych przez sądy. O ile idzie o orzecznictwo sądów powszechnych to począwszy od 2018 roku obserwuje się pewną stabilizację w zasądzanych zadośćuczynieniach na rzecz poszkodowanych, czego nie można stwierdzić analizując kwoty zadośćuczynień przyznawanych przez zakłady ubezpieczeń. Trudno jednoznacznie powiedzieć, jaki jest stosunek spraw załatwionych polubownie przez zakłady ubezpieczeń do spraw kierowanych na drogę postępowania sądowych. Niewątpliwie w przypadku ciężkich obrażeń ciała powodujących następstwa także w zakresie szkód osobowych odsetek ten w badanym okresie był znaczny. Można natomiast odpowiedzieć na pytanie: jaki jest odsetek przegranych spraw przez zakłady ubezpieczeń? Oscyluje w granicach 90%, a gdy idzie o oddalone odwołania do sądów II instancji to jest on jeszcze wyższy. Koszty postępowania sądowych po stronie zakładów ubezpieczeń przegrywających sprawy są duże. Łącznie z odsetkami sięgają nawet 50% w stosunku do zasądzonych zadośćuczynień. Z tego faktu można zasadnie wnosić, że pomimo zaleceń zawartych w powołanych rekomendacjach KNF zakłady ubezpieczeń nie analizują na bieżąco przyczyn przegranych spraw, stosunku kwot zasądzonych do przyznanych przez zakłady ubezpieczeń. Na takie wnioski wskazują także inne okoliczności, które występowały w czasie postępowania sądowego.

Ważnym zagadnieniem jest problem porównania okoliczności branych pod uwagę przy ustalaniu zadośćuczynień na rzecz najbliższych poszkodowanego oraz wysokości przyznanych kwot. Szczególne znaczenie ma ustalenie, kto jest najbliższym poszkodowanego, który ma prawo dochodzenia zadośćuczynienia? Porównanie dotyczy wyroków sądowych, w których wcześniej stanowisko zajął zakład ubezpieczeń. Podstawy prawne dochodzenia przez najbliższych członków rodziny zadośćuczynienia w rozwoju historycznym zostały przedstawione w rozdziale III. Obecnie odniesiemy się jedynie do rozbieżności w ustalaniu kwot zadośćuczynienia uznawanych przez zakłady ubezpieczeń i następnie zasądzonych przez sądy. Różnice są zasadnicze na niekorzyść poszkodowanych. Zakłady ubezpieczeń w wielu wypadkach kwestionowały także prawo niektórych kategorii osób np. wnuków do dochodzenia zadośćuczynienia. Ze wzgl. na znaczne rozbieżności w grupie uprawnionych matek po śmierci dziecka sprawę potraktowano wyjątkowo analizując przyznane zadośćuczynienia matkom przez zakłady ubezpieczeń, a następnie przez sądy.

Przełom na korzyść poszkodowanych nastąpił w latach osiemdziesiątych XX wieku z chwilą wprowadzenia w kodeksie cywilnym 20 letniego przedawnienia roszczeń z czynu niedozwolonego oraz od podjęcia przez SN uchwał z dn. 7 listopada 2012 r. sygn. akt III CzP 67/12 i z dn. 20.12.2012 r. o sygn. akt III CzP 93/12 oraz z dn. 27 czerwca 2014 r. sygn. akt III CzP 2/14 potwierdzającej na podst. art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c. prawa do zadośćuczynienia na rzecz najbliższych członków rodziny. Pierwszy okres to poszukiwanie przesłanek, które decydowałyby o wysokości zadośćuczynienia na rzecz poszkodowanego wobec braku bliższego określenia przesłanek w art. 445 oraz ustalenia jakie osoby mogą być uznane za najbliższego członka rodziny o których mowa w art. 446§4

k.c. Biorąc pod uwagę całe orzecznictwo powołane w tej analizie oraz 10.000 wyroków zebranych ustalono, że w orzecznictwie akceptuje się jak dotychczas 38 przesłanek, od których uzależnione jest prawo do zadośćuczynienia na rzecz najbliższych członków rodziny. Ustalono także grupę 17 kategorii osób, którym przysługuje prawo do zadośćuczynienia w razie śmierci poszkodowanego.

Stabilizacja przyznawanych kwot tyt. zadośćuczynienia na rzecz najbliższych członków rodziny nastąpiła począwszy od 2008 r. Obecnie kwoty przyznawane są umiarkowane i nie budzą większych wątpliwości. W przypadku śmierci męża lub żony nie przekraczają one 100.000 zł, matki lub ojca w zależności od wieku uprawnionego mieszczą się w podobnych granicach. W przypadku brata lub siostry to kwoty rzędu 20 – 30 tys. zł, w przypadku śmierci dziecka uzależnione od okoliczności do 100.000 zł.

Analizie poddano 150 wyroków z lat 2010 – 2020 dot. 12 grup uprawnionych, które najczęściej występują w charakterze powodów. Analiza podjętych przez zakłady ubezpieczeń decyzji w przedmiocie przyznania zadośćuczynienia (uznanie lub ugoda) wskazuje, że 18 przypadkach odmownych decyzji sądy nie podzieliły stanowiska zakładów ubezpieczeń, zasądzając stosowne zadośćuczynienie. Jedynie w 1 przypadku wyrok sądowy zgodny był z wcześniejszą decyzją zakładu ubezpieczeń. Interesującym zagadnieniem jest stosunek najwyższych i najniższych kwot przyznanych tytułem zadośćuczynienia przez zakład ubezpieczeń oraz zasądzonych prawomocnymi wyrokami sądowymi. Przykładowo, najwyższa kwota zadośćuczynienia na rzecz żony po śmierci męża wynosiła 160.000 zł wtedy, gdy zakład ubezpieczeń przyznał w czasie likwidacji szkody 50.000 zł. W innym przypadku sąd zasądził na rzecz żony kwotę 50.000 zł, natomiast zakład ubezpieczeń roszczenie załatwił odmownie. W przypadku syna najwyższe zadośćuczynienie zasądzone wyniosło 150.000 a najniższe 10.000 zł. W przypadku matki najwyższe zadośćuczynienie zasądzone wynosiło 50.000 a najniższe 10.000 zł. W przypadku nieletnich dzieci zadośćuczynienia były wyraźnie zróżnicowane. Przykładowo najwyższa kwota zadośćuczynienia na rzecz córki wyniosła 180.000 a najniższa 9.000 zł. W przypadku siostry najwyższa kwota zadośćuczynienia wyniosła 19.500, najniższa 9.200 zł.

Sądy wnikliwie badają związki, jakie zachodziły pomiędzy zmarłym a najbliższymi członkami rodziny, którzy dochodzą zadośćuczynień. Przykładem takiej wnikliwości może być wyrok SR w kamiennej Górze z 13.02.2018 r. o sygn. akt. I C 1142/16, który oddalił roszczenia teściów. Kwoty zasądzonych zadośćuczynień na rzecz wnuków oscylują w granicach 10.000 zł. Nawet w najcięższych przypadkach zasądzone kwoty zadośćuczynienia na rzecz żon po śmierci mężów, rodzicom po śmierci lub mężom po śmierci żon nie przekraczają 100.000 zł. Na rzecz siostr i braci w przypadkach szczególnie uzasadnionych, kwoty zadośćuczynień oscylują w granicach od 20-30 tys. złotych. Niewątpliwie wpływ na stabilizację orzecznictwa w zakresie zadośćuczynień na rzecz najbliższych członków rodziny ma stanowisko sądów apelacyjnych i okręgowych.

Przykładowo w wyroku z dn. 09.02.2018 r. o sygn. akt. ACa 1944/16 SA w Warszawie (portal orzeczeń) uchylając wyrok SO stwierdził między innymi, że przy ustaleniu zadośćuczynienia na rzecz najbliższych członków rodziny posiłkowo należało również uwzględnić sumy zasądzone w innych podobnych sprawach, które wyznaczają pewne ramy, od których nie można zupełnie abstrahować. W wyroku z dn. 22.02.2018 r. Sąd Okręgowy w Warszawie Praga (III C 822/15) stwierdził, między innymi, że w sprawach o zadośćuczynienia należy brać także pod uwagę orzecznictwo europejskie, w tym judykaty Europejskiego Trybunału Prawa Człowieka. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dn. 13.03.2018 r. I ACa 157/17, twierdzi, że jednolitość orzecznictwa sądowego przy ustaleniu wysokości zadośćuczynienia, kierowanie się sumami zasądzanymi z tego tytułu w innych przypadkach odpowiada w tym zakresie poczuciu sprawiedliwości i równości wobec prawa. Postulat ten może być jednak uznany za słuszny, jeżeli daje się pogodzić z zasadą indywidualizacji okoliczności określających rozmiar krzywdy w odniesieniu do konkretnej osoby poszkodowanego i pozwala uwzględnić przy orzekaniu specyfikę poszczególnych przypadków.

Raporty o działaniu rynku ubezpieczeń w Polsce pod redakcją Józefa Zycha

Dlaczego Logos?

„Logos” oznacza w języku starogreckim zarówno „słowo”, jak i „rozum”. Dzisiaj w debacie publicznej słowa nie zawsze są wypowiedzane w sposób, który służy dojściu do rozumnych wniosków. Dyskusje są krępowane przez dwa negatywne zjawiska. Z jednej strony to wadliwe kanony poprawności, które krępują wolność wypowiedzi i badań naukowych. Z drugiej, ideologiczne dogmaty, które niezmiennie przesłaniają rzeczywistość. W takim świecie szczególnie potrzebny jest głos rozsądku i nowa przestrzeń racjonalnej debaty.

Dla dojrzałej demokracji kluczowe znaczenie ma profesjonalne zaplecze analityczne życia publicznego, które niezależnie od zmieniających się koniunktur politycznych pozwala na wytyczanie długoterminowych celów oraz recenzowanie działań rządzących. W ten sposób możemy zapewnić, że zwykli ludzie będą mieli swoich rzeczników w życiu publicznym.

Właśnie dlatego powstał Logos. Jego twórcy wyznaczają sobie następujące zadania:

- Tworzenie strategicznych analiz i ekspertyz z obszaru prawa i polityk publicznych. Opracowywane materiały zawsze będzie cechował rzetelny warsztat naukowy, niezależność ocen i przyjęcie stałego punktu odniesienia w postaci perspektywy dobra wspólnego i wolności obywatelskich.
- Rzetelne wplywanie na debatę publiczną poprzez udział w dyskusjach toczących się w mediach tradycyjnych i społecznościowych. Wyróżnikiem nowego think-tanku będzie szerokie zaangażowanie komunikacyjne nie tylko liderów organizacji, ale także dużego grona ekspertów. Przekaz będzie adresowany w szczególności do ludzi młodych, przełamując intelektualne kalki i bariery utrudniające odbiór treści dotyczących kluczowych spraw społecznych.
- Stworzenie międzynarodowej sieci współpracy analitycznej, która pozwoli na cykliczną ocenę polityk tworzonych przez instytucje Unii Europejskiej i organy międzynarodowe oraz prezentowanie na forach międzynarodowych i w najważniejszych światowych mediach rzetelnej wiedzy na temat sytuacji w Polsce i osiągnięć naszego kraju.

Instytut Logos

office@logos-europa.org

www.logos-europa.org

